

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Sted. 12.
Franco per post. 14.

DIENDE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents regel

(Verschijnende driemaal ter week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

GRONDBELASTING.

Grondbelasting wordt onder allerlei vormen betaald. Op de eerste plaats komt de gewone grondbelasting, welke men van het fransche Keizerrijk heeft overgenomen. Maar men heeft dezelve zoo zeer weten op te voeren, dat er thans reeds, naar gemiddelde berekening, dertien procenten van de bij het kadaster overal vrij hoog gestelde huurwaarden worden opgebracht. In Noord-Brabant is dit meer. Want bij de kadastrale schatting schijnt men hier, op hooger bevel, alle regelen van regtvaardigheid uit het oog verloren te hebben. Men heeft onze provincie behandeld als een wingewest. En de billijkste klagten tegen die schadelijke handelwijs hebben niets kunnen vermogen. De ijverige Staten van Noord-Brabant hadden vrij met onwederlegbare cijfers aan te toonen, dat men onregt pleegde tegen onze provincie, zij hadden vrij doen zien, hoe al de goederen van Noord-Brabant, grenzende aan Zeeland, Zuid-Holland, en Gelderland, veel hooger waren aangeslagen, dan de daaraan gelegene vaste goederen dier provinciën. Niets heeft mogen baten. De oude regering is doof gebleven; en de Staten-Generaal hebben onmeedoogend de schouderen opgehaald over eene onregtvaardigheid, welke eene natie nooit ongestraft begaat. Het is derhalve voor het verongelykte, verguisde Noord-Brabant van het grootste belang zich te verheffen tegen eene belasting, welke op haar nu reeds zwaarder drukt, dan de regtvaardigheid, en de grondwettige gelijkheid gedooft.

20. Moet men in aanmerking nemen, dat men van de gebouwde eigendommen tweemaal betaalt; eerst van den grond, vervolgens van het getimmerde.

30. Komen de polderlasten, die op sommige plaatsen de grondlasten overtreffen, en nochtan het algemeen welzijn zoo wel als de bescherming der belaste landerijen ten dienste staan.

40. Zijn er vele gemeenten die in den personeelen omslag, natuurlijk altijd de vaste goederen in de berekening opnemen; terwijl andere kapitalen over het hoofd worden gezien. De vaste goederen zijn immers een zichtbaar kapitaal. En wij weten niet dat het tot dusver gebruikelijk geweest is, dat het algemeen, of provinciaal of stedelijk bestuur inzage eilangde van de kapitalen en portefeuille.

50. De belasting op het perceel, tot wederom de vaste goederen op eene gevoelige wijze in derzelver deuren, vensters en haardsteden.

60. Door de wettelijke op de registratie en overschrijving wordt bij iederen eigendomsovergang een gedeelte van het kapitaal weggenomen.

70. Worden de inkomsten der grondeigenaren vermindert door de proportionele regten, welke op den publieken verkoop der gewassen en produkten worden geheven; en door het proportioneel zegel op de verhuringen.

80. Door den turf-akcyns wordt aan de veengronden de grootste waarde ontnomen, terwijl duizende ingezetenen daardoor verarmen.

90. Eindelijk wordt Noord-Brabant uitgeput door de tienden.

En nu vragen wij, wat er eindelijk met al die belastingen van Noord-Brabant geworden moet? Hetzelfde zoude men kunnen vragen van Gelderland, en Drenthe, en Overijssel, en Groningen, en Friesland, en Limburg.

Noord-Brabands bezittingen bestaan vooral in vaste goederen. Handel en nijverheid zijn door de scheiding van België zoo geknakt, dat wij geen kans zien om die op eene of andere wijze op te beuren. Die tak van welvaren is voor ons afgesneden. En er blijft ons niets overig dan de landbouw en de bebouwde eigendommen.

En deze bijna eenige tak van bestaan, die op zooveelvoudige wijze belast en overbelast is, zou nu, ten gunste van rentheffers, wier procenten het land uitzuigen, moeten worden ten offer gebracht! Neen, dat nooit. Daarin zal Noord-Brabant nooit de hand leenen. Het zal zich wel wachten eene nuttelooze zelfmoord te begaan. Of is het geen zelfmoord, wanneer men alle middelen verbrast, zonder voornitigt van redding, zoodat men op den dag des gevaars, zonder redmiddelen, eenen zekeren ondergang staat prijs gegeven?

Het is maar voor eens, dat men 35 miljoenen vraagt. Wij gelooven het wel. Als de natie die 35 miljoenen naar de schatkist zal hebben gebracht, zal zij uitgeput wezen. Maar zal men dan ook gered zijn? Integendeel, men zal den kruis slechts een paar jaren verschoven hebben. En wee dan Nederland! Want het instortend krediet zal kapitaal en procenten, eerst en volk in deszelfs vat medestiepen.

KONSTANTINOPEL 22 November. De indruk, veroorzaakt door het gedrag der vreesde vertegenwoordigers in de zaak van den ter dood gebragten Armeniër, is niet van langen duur geweest; deze zaak heeft geenszins die gevolgen gehad, welke men hoopte, en de pogingen van Frankrijk en Engeland zijn zonder gevolg gebleven. De divan heeft bepaaldelijk geweigerd een geschreven antwoord te geven op de door deze twee kabinetten ingediende nota's. Bij gevolg is het doel geheel en al mislukt dat zij zich hadden voorgesteld, daar hun letterlijk geene de minste verzekering is gegeven, dat dergelijke wreedheden voortaan niet weder zullen plaats hebben. In plaats van jegens Europa voor dezen gedanen stap erkentelijk te zijn, kunnen de reijahs niet anders dan er zich over bedroeven, want dit plaatst hen in eene verkeerde stelling tegenover de Turken, en doet niet anders dan den wrevel verbitteren, welke reeds sinds lang ten hunnen aanzien gevoed wordt.

RUSLAND

De Courant van St. Petersburg maakt het keizerlijk besluit bekend, waarbij de heer Katakaz als afgezant te Athene wordt ontslagen. Die dagbladen dus, welke deze tijding in twijfel trokken, hebben zich vergist.

Het schijnt dat de Russen eene nieuwe nederlaag in Kaukasië hebben geleden. Indien de ten dezen aarzelen uit Konstantinopel ontvangene berigten nauwkeurig zijn, zouden zij verscheidene honderden manschappen verloren hebben, en hun door den stam der Lesghianen verscheidene sterkten stormender hand ontnomen zijn geworden. Het is niet onmogelijk dat de door de bergbewoners van den Kaukasus behaalde voordeelen overdreven worden; maar van den anderen kant zouden de dagbladen van St. Petersburg niet in gebreke blijven de overwinningen der Russen uit te bazuinen, zoo er slechts eenigen behaald werden. Alles doet vermoeden dat deze moorddadige oorlog nog verre is van te zullen eindigen.

DUITSCHLAND

Men weet dat de diëta van Hongarij, tegen den wil des konings aan, haar besluit van den 20 Janij heeft staande gehouden hetwelk aan de Kroatische afgevaardigden het gebruik der latijnsche taal in de zittingen verbiedt.

Zeer heftige debatten, welke niet minder dan vier dagen geduurd hebben, hebben over dit punt plaats gehad. De oppositie had al hare krachten vereenigd ingespannen en heeft, om hare partij vroom aan te jagen niets onbeproefd gelaten. Beschuldigingen, klagten, bedreigingen; zij heeft alles aangewend om de hofans in haar voordeel te doen overslaan en zij heeft gezegevierd. Eene belangwekkende meerderheid heeft zich ten haren gunste uitgesproken.

Hoe zal het kabinet van Weenen nu handelen? Zal het de diëta ontbinden, of zal het aan de oppositie den vrijen loop laten? Hoe het zich ook verklare, deszelfs besluyting zal niet zonder gevolgen zijn. Nistegenstaande dat kan geen ljdelyk toeschouwer

wer blijven van hetgeen er in Hongarije plaats grijpt. Dezelfs werkeloosheid zou men voor vrees of zwakheid houden, en zoowel het een als het ander zou schadelijker zijn, dan eene ridderlijke en krachtadige aanpakkomst.

— Te Bremen heeft men berichten ontvangen van de gedelegeerden die depe de havelstand van genoemde stad naar China zijn gezonden. Hunne rapporten beantwoorden geenszins aan de verwachting welke de opening der haven van het hemelsche rijk den europeschen handel deden koesteren. De Bremer Courant verklaart dan ook onbevreesd dat men zich bedrogen heeft met in deze nieuwe markt een débouché te zien voor de voortbrengselen van duitsch nationale nijverheid.

ENGELAND

LONDEN, den 8 Dec. Allerwege bereiden zich de partijen voor tot de parlementaire worsteling, welke eerst in Februarij aanvangt. De vereeniging tegen de graanwetten werft overal aanhangers. Liverpool heeft bereids het voorbeeld van Manchester nagevolgd. Thans wordt de stad Glasgow geëxploiteerd. De strijd is eigenlijk tusschen nijverheid en landbouw, doch waarbij én Tories én Whigs hunne stelling behouden.

Het Engelsche gouvernement zal weldra nieuwe troepen naar Ierland zenden. Het wacht om de armee te versterken slechts op het mobiel verklaren der pensionarissen, welke de geregelde troepen in Gallis en in de manufaktur-distrikten zullen vervangen.

SPANJE

MADRID, den 5. December. Na talrijke woordspillingen is eindelijk een nieuw ministerie zaaingesteld, en de officiële kennisgeving is aan de verschillende wetgevende lichamen overgebracht: Gonzales Bravo, voorzitter en minister van staat; Mazarredo, minister van oorlog; Mayans, minister van gratie en justitie; Pena Florida, minister van binnenlandsche zaken; Pustillo, minister van marine; Diaz de Seralde, minister van finantiën ad interim. Caraso moet de portefeuille van finantiën op zich nemen, en had zelfs bereids aan eenige voorloopige konferentiën deelgenomen, maar eenige moeilijkheden, hebben de verschuiving van zijne benoeming noodzakelijk gemaakt; en ten einde de krisis niet te doen voortduren heeft men zich moeten bepalen bij de benoeming van een minister ad interim.

— Men schrijft uit Napels van den 28 November:

Het schijnt dat ons kabinet de koningin van Spanje niet erkend heeft dan onder twee voorwaarden, te weten: dat aan Don Karlos en zijne familie pensioen zal worden verleend, en dat de koningin een broeder van den koning van Napels zal hawen.

Daar de aanneming dezer beide voorwaarden geheel en al van de Cortes afhangt, is nog niet te voorzien wanneer de erkenning zal plaats hebben.

— De berichten uit Saviello zijn bedroevend; zij melden dat in de onliggende dorpen en schier in deze geheele streck van Spanje, de landbouwers zich niet in hunne velden durven begeven, daar dezelve onophoudelijk door benden dieven doorkruist worden, welke zich van de ongelukkige landbewoners meester maken, hen met zich voortsleepen in het gebergte, als wanneer zij hunne vrijheid niet eerder kunnen erlangen, dan nadat een hoorlijk losgeld is betaald geworden. Tot beden is geenerlei maatregel genomen om deze schending der publieke veiligheid te keer te gaan en de geheele landstreck is tot verlamtheid gebracht.

— Men schrijft uit Parijs van den 10 December. Verscheidene dagbladen berichten dat de koningin Christina naar Spanje is vertrokken, ten einde in persoon over het lot van de koningin hare dochter te waken. Ik kan de verzekering geven dat deze tijding valsch is. De heer Costillo, sekretaris van H. M. heeft mij verzekerd dat de koningin moeder in weerwil van al de verkeerdel-

heid van hare dochter, besloten heeft in de tegenwoordige omstandigheden deze reis niet te ondernemen.

Eene telegrafische depeche berigt dat de graaf Bresson den 6n te Madrid gearriveerd is.

De telegrafische depeches van den Minister van groot gezigt. De kamer van afgevaardigden heeft zich voor de in staat van beschuldigingstelling van Glouaga verklaard, met eene meerderheid van 15 stemmen. De gewezen voorzitter van den raad moet op den oogenblik der stemming door verscheidene zijner vrienden zijn verlaten geworden, want bij de vorige stemmingsen was die meerderheid minder groot.

De spaansche senaat zal zodoende eene zaak gaan behandelen, welke de gemoederen in geheel Spanje op het levendigst bezig houdt. Welke ook zijne uitspraak zij, men kan al weder nieuwe spanning en schokking te gemoet zien.

FRANKRIJK

— PARIJS, 10 December. De ondervinding van het verledene moet de overtuiging leveren, dat het kabinet der Tuilerien niet zal bewilligen in het verzoek tot interventie der koningin Isabella II, indien het al waar zij, gelijk men verhaalt, dat de jonge koningin met eigen hand aan den koning van Frankrijk eenen brief geschreven heeft om de ondersteuning der fransche wapenen aan te vragen.

Intusschen schijnt het zeker te wezen, dat Maria Christina haren aandrang bij ons hof heeft hernieuwd om ten minste te verwerven, dat aan de Pyreneeën een legerkorps worde vereenigd, ten einde bij onvoorziene gevallen gereed te zijn de grenslijn over te trekken.

— Een brief uit Weenen berigt, dat de hertog van Angoulême op het waterste ligt en de hertogin koeriers heeft gezonden aan den hertog van Bordeaux en de hertogin van Berry, om hen uit te noodigen zoo spoedig mogelijk bij den hertog te komen, die hen voor zijn einde wenscht te zien.

— Men leest in een der parijische bladen: Koningin Maria Christina heeft, naar men verzekert, onmiddellijk na de kennisname der gisteren uit Madrid ontvangene depeches, het besluit genomen om oogenblikkelijk naar Madrid te vertrekken. De heer Guizot zoude getracht hebben haar van eene reis, welke slechts dienen kan om nieuw voedsel aan de hartstogten te Madrid te geven, te doen afzien, maar de ex-koningin heeft desuitletemia in haar besluit volhard.

— PARIJS den 11 December. Een der dagbladen wil weten dat de onderhandelingen wegens een huwelijk tusschen den hertog van Aumale en eene Napelsche Prinses afgebroken zijn.

Indien het waar is dat de hertog van Angoulême in hopelooze omstandigheden verkeert, dan zou het vertrek van den hertog van Bordeaux uit Engeland daardoor nog meer verhaast kunnen worden.

Gisteren is de heer de Chateaubriand alhier teruggekeerd.

— Naar men zegt, bestaat thans eene yolkomene overeenstemming tusschen de heeren Moë, Thiers en hunne vrienden, aangaande de groote kwestien, die aan de orde van den dag zijn. De heer Thiers schijnt eindelijk besloten te hebben het stilzwijgen af te breken.

— Gisteren, toen Maria Christina zich in de kerk des Petits Pères bevond, is aldaar een bediende in de livree van het kasteel der Tuilerien gekomen, en heeft haar een brief ter hand gesteld. Maria Christina scheen door den inhoud zeer ontroerd en heeft zich onmiddellijk verwijderd.

NEDERLAND

• BOSCH 14 December. Gisteren had hier een zonderling toeval plaats. De heer Jhr. ging des morgens om 7 ure uit jagen, toen hij in de Hinthamerstraat een man ontmoette, die na in eenen winkel eene ruit gebroken, en daardoor een stuk katpen gestolen te hebben, uit alle kracht het op een loopen gezet had. Gemelde onrechtshrokkige jhr. sette den dief achterna en gaf hem zijne hand dergel. van te pakken. Deze vergiste zich en nam abusievelijk eenen soldaat bij de

been. Op level zijns meesters liet hij los, en viel toen op den dief aan, dien hij staan deed. De dief werd door Jhr. bijgestaan door een soldaat naar de hoofdwaacht gebracht. Het bleek een zokere Jansen te zijn, die nu voor den 3en maal terecht staat, en nu maar zeer onlangs uit de gevangenis was losgelaten.

Bij de gelegenheid van koningins verjaardag zijn op het Badhuis te Scheveningen, aldaar 200 meeder of minder arme huijgen met gereikt kleederen, turf, rijst, gort, kofij, aardappelen enz. Het is aan de bekeude lietedadigheid van H. M. de Koningin te danken; dat deze hulpbehoevende, op dien heugelijken dag, van spijze en kleeding zijn voorzien; dat de Franen van zoo menigen gedroogt en de beweldadigden tot vreugde en dankbaarheid opgewekt zijn. De kleedingstukken waren, even als in vorigen tijd, vervaardigd door een vijftigtal kinderen van de sedert jaren bestaande meisjesschool, welke almede op kosten van H. M. onze geliefde Koningin op het Badhuis gehouden wordt. De nitdeelingen, welke aan de goede zogen van mevrouw Maas zijn toevantrouwd, hadden, de venredigd aan ieders behoefte, en de talrijke der gezinnen, plaats.

— Bij besluit van 10 dezer heeft Z. M. den staatsraad H. van Royen, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, bevorderd tot kommandeur van dezelve orde.

— Uit Valkenburg wordt aan de Leydsche Courant berigt, dat den 8 dezer de twee laatste stuurharingvisschers te Katwijk van de visscherij voor goed zijn te huis gekomen, en dat, alhoewel gedurende het geheele seizoen het weder voorbeeldeloos ongeatadig en stormachtig geweest is, men echter te Katwijk gelukkig geene ongelukken, zoo als te Scheveningen, te betreuren heeft; dat echter de uitkomst der visscherij, even als die van de groote haringvisscherij, dit jaar algemeen hoogst ongunstig is geweest, alzo door de 45 vaartuigen, welke te Katwijk daarvoor zijn uitgerust geweest, gezamenlijk slechts is aangebragt een aantal van 2,070,000 stuks haringen, waaronder 808,000 iels, welke gezamenlijk eene ruwe opbrengst hebben opgeleverd van f 46,671, dat is door één per vaartuig slechts f 1037, eene opbrengst, slechts te vergelijken met die van de jaren 1825 van f 981, 1831 van f 898 en 1834 van f 1045, terwijl anders, zelfs met inbegrip dezer jaren, bij doorslag over 18 jaren, tot en met 1837, de middelbare opbrengst was f 1572. Het vooruitzicht der visscherlieden in den naderenden winter is dus zeer donker, te meer omdat zij, ingevolge den nadeeligen gang der visscherij gedurende de drie laatste jaren, buitendien toch reeds zeer verarmd waren.

— In den nacht van den 4den op den 5den dezer is te Scheveningen met drie visscherspinken aangekomen, de bemanning van het bij Goedereede op strand geraakte russische vaartuig. *Entreprise*; gevoerd door kapitein Jäasberg, geladen met steenkolen, komende van Shields bij Newcastle en bestemd naar Marseille en Genua; almede de bemanning van de kof *Diana* van Oldersum bij Emden, gevoerd door kapitein Ehrenfried, geladen met ijzer, welk vaartuig in eenen zinkenden staat den 1sten dezer op 54 gr. N. B. en 3 gr. O. J. van Greenwich door kapitein Jäasberg was ontmoet en waarvan de ekwipage, bestaande uit drie personen door hem was gered. Het russische schip, was in den nacht van den 3den op den 4den, met een N. W. wind en bij mistig weder op eene bank gestooten, en vast blijven zitten, zoodanig dat hetzelfde in korten tijd gedeeltelijk aan stukken sloeg en de kapitein verpligt was noodschoten te doen, welke dat gevolg hadden dat drie scheveningsche van de stuurharingvisscherij terugkeerende pinken, gevoerd door de stuurlieden de Jong, van der Harst en Westerdijk op dat sein zijn aangekomen, en al de aan boord zijnde manschappen, ten getale van 18 hebben gered. Er bleef nog slechts tijd over om het zeil, het touwwerk en de goederen der bemanning te bergen.

BRIEF van den graaf van Nassau aan Z. M. Willem II. waarin hij zijn aanbod voorstelt.

Aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, enz.

De vorderingen, welke mij alsnog ten laste van het Rijk der Nederlanden toekomen, en welke regeling thans zal moeten plaats hebben, bedragen de aantienlijk som van f 4,259,241,64, spruitende uit de volgende oorzaken:

1o. Voorschot uit mijne bijzondere fondsen gelaan ten behoeve van het kanaal van Gent naar Terneuzen, groot f 2,596,277,08, uitmakende het be-

drag van hetgeen door mij deswege aan de Algemeene Maatschappij van Volksvlijt te Brussel heeft moeten worden betaald.

Alsoo de helft van die som, alzo f 1,298,138.54, van de Nederlandsche schatkist te kunnen vorderen;

20. Zijn de fondsen tot daarstelling van het kanaal van Voorne benoodigd, in der tijd mede aan de Algemeene Maatschappij van Volksvlijt te Brussel voorgeschieden, en is dien ten gevolge door Mij aan die Maatschappij met de renten betaald geworden eene som van f 2,714,103.40; welke ik deugdelijk van het Rijk der Nederlanden te vorderen heb;

30. Eindelijk heeft de schatkist ten Mijnen laste eene vordering groot f 141,821.21, ter zake van boven het beloop der zuivers opbrengsten uitbetaalde renten van de negotiatie op het kanaal de Grift te Apeldoorn. Die renten en het kapitaal waren door Mij gegarandeerd. Ik zelf ben houder van vier honderd vier en negentig obligatiën der vijf honderd, waaruit de negotiatie bestaat.

Al deze verschillende belangen wensch ik geregeld te zien, en wel op zoodanige wijze, dat de schatkist daarvan geen bezwaar, wel voordeel, geniet, -- opdat ik alsoo niet verloochene de beginselen, welke Mij steeds geleid en zoo dikwerf bewogen hebben, om aanzienlijke sommen ten behoeve van hetgeen het dierbaar Vaderland in Mijne oogen vorderde, in de waagschaal te stellen, ja zelfs zoo noodig op te offeren.

In verband hiermede wenschte ik ook bij te dragen tot leniging zoo veel mogelijk van den moeilijken toestand, waarin zich 's Rijks financiën bevinden, ten gevolge der mindere prijzen van de Oost-Indische voortbrengselen en van de vermindering in de algemeene welvaart, welke het te hopen is, dat slechts tijdelijk wezen en ophouden zal niet de oorzaken, welke die hebben aangebragt.

Ik draag kennis van de wijze, waarop Uwe Majesteit zich voorstelt in dien toestand te voorzien, en hier, alsoo ik daarin waarborgen voor de toekomst erkenne, naar aanleiding van dit een en ander te rade geworden Uwe Majesteit aan te bieden;

In de eerste plaats, ten behoeve van den Staat af te zien van alle vordering, welke ik ter zake van voorschotten voor het kanaal van Gent naar Terneuzen ben habbende;

In de tweede plaats, genoegen te nemen, dat Mijne vordering op het kanaal van Voorne, nadat aan Mij zal zijn uitgekeerd het saldo, hetwelk het speciale fonds van dat kanaal op ultimo December 1843 zal bedragen, ten beloope hoogstens van f 250,000, bepaald worde op eene ronde som van twee miljoen gulden.

In de derde plaats terug te geven al de obligatiën op het kanaal de Grift gevestigd, welke in Mij bezit zijn, waartegen ik ontslagen worde van de ten behoeve dier negotiatie door Mij gestelde garantie, waarna ik deswege te vorderen zal hebben eene som van f 198,170.79, met welke som verrekend wordt eene som van f 50,000, ten Mijne laste aan het Rijk komende, voor door het Amortisatie-Syndikaat betaald, ten behoeve van het kanaal van Charleroi;

In de vierde plaats toe te stemmen, dat ik voor de vorderingen, welke Mij alzo verschuldigd blijven, van f 2,000,000 en van 55,000, respectievelijk weder of verder régt van aanspraak op den Staat zal hebben, dan voor zoo verre de zuivere inkomsten van de beide kanalen (die van Voorne en van de Grift) zullen strekken, om Mij in de eerste plaats drie ten honderd aan jaarlijksche rente, en vervolgens, zoo mogelijk, achtereenvolgens de aflossing te doen geworden;

Eindelijk, in de vijfde plaats, om aan 's Rijks schatkist in zoodanige termijnen, als welke tusschen Ons nader geregeld zullen worden, doch waarvan de laatste op 1. Februarij 1845 verschijnen zal, een part voor te schieten eene som van

tien miljoen gulden, waarvan Mij geene hoogere rente dan van drie ten honderd 's jaars zal worden uitgekeerd en waarvoor ik zal bekomen inschrijvingen op eene, krachtens de voor te dragen wet, ten behoeve eener vrijwillige leening ad drie ten honderd, daar te stellen grootteek van nationale schuld.

Deze verschillende aanbiedingen worden echter door Mij niet gedaan, dan onder de navolgende voorwaarden:

In de eerste plaats, dat het thans bij Uwe Majesteit in beraadslaging zijnde ontwerp tot het uitschrijven eener buitengewone belasting op de bezittingen; en in verband daarmede tot het openstellen eener vrijwillige leening a pari, tegen eene rente van drie ten honderd, -- dat tot regeling van den achterstand, -- en dat tot aflossing van een gedeelte der schuld aan de Handelsmaatschappij, kracht van wet bekomen.

En in de tweede plaats, dat ik, die in eene buitengewone omstandigheid weder geene Mij offer op het altaar van het vaderland breng, door middel van deze opoffering ook vrijgesteld blijve van alle verdere bijdragen.

Nadat de wetten zijn vastgesteld, sullen de tot verwezentlijking van dit Mij aanbod te maken bepalingen in de noodige kontrakten kunnen opgenomen worden.

's Gravenhage, den 6 November 1843.
(geteekend) WILLEM FREDERIK,
Voor kopij konform,
De Directeur van het kabinet des Konings.
A. G. A. VAN RAPPAARD.

Jugezondene Stukken.
DICHTLOOVER,
GEWIJD
AAN DEN RIDDER J. A. GOERTZEN,
KAPITEIN LUITENANT TER ZEE,
KOMMANDANT VAN 't STOOMSCHIP DE HELLA.

Waar heldenmoed en dapperheid
Zich samen paren kan
Met ware tegenwoordigheid
Van geest in éénen man,
Dear voelt zich 't harte trotsch, het speeltuig te bespelen,
En door zijn' zangster 't feit aan de aarde te openbaren.

Maar Nederland is niet vreemd aan zulke heldenzonen,
Want Nederland kan een tal van deze dapp'ren toonen.
Zie slechts 't geschiedboek in -- en ieder blad vermeldt,
Dat niet één land der aard' zoo vele helden telt.
Wie was de schrik des vloods? Wie was het keurgesteente,
Waar door ons Vaderland, hoe ook door hare kleente --
Een' hietig stipje gronde, op d' aardbol naauw genien,
Europaas kleinood werd, wien elk kwam hulde biën?
De RUIZAR. -- Deze held, de schrik der waterstromen,
Wiens echte goetheid bleek aan vergelegen' soemen,
Leef nog in het heldenhart van hem, wijs 'k thans bezing, --
Van COMTZAN -- Nederlandsch zoon -- DE RUIZAR' volging.

Daar, waar het zwalpend nat zich schuimt tot haagt baren
Aan 't Indiaasche strand, was COMTZAN' heugstevan
Om 't Indisch roofovervot, dat kraante om Javaas strand,
Te straffen voor hun roof verrigt op zee en land.
Het stoomschip enelt zoo ligt als waar 't gewikt daar heuen.
Terwijl de roovers hante praauwen vaer' vertenen
Om moedig wederstand te bieden aan den dood,
Die hem aan allen kant van 't stoomschip tegenvlood,
Het vlam -- het kaneel -- het doordert zonder poeten,
Held COMTZAN in de zijt der moedige matrozen:
En 't Indisch strand' verlaten; dat Nederlands waterheld,
Met kerens heldenarm, aan roofovervot' piken' stelt.
De vijand krimpt zich in 'en vliedt voor 't vrees'lijk woeden
Maar daagt straks weder en bezant nu de Oepersloeden
Met praauwen zonde taf, om door vreedende wegt
Het Indisch held' te biën aan Nederlands' valen kracht
't Oomsch'lijk rot, bevroend dat hante vromen kindren
Hij in hant' delft drift door kragt' mogten kindren
Van rent' met woot getier op deee' oomsch'ken aan;
En d' Ind' hant' 't staad' in 't hart -- en goeft hant' (welk' vromen?)
Ten prij' aan 't soegedragt, dat zo' opvragt in de kalke
En met gekralden start naar nieuwe probe' blijft kanden
Wie heet niet bij door' daad' der mens'lijken' gant' hant,

Die sich voor 't heldenhart van COMTZAN spreidt ten toon! --
En steekt de vijand op, trotsch op 't mens'lijken' hant,
Beveert den dood, die grijpt door de Indische hant
Van COMTZAN' soegevant, en siddert onder 't schot --
En ontort aan het schip de praauwen als een' vlot.
Zij stijgen naar onhoog, men veert naar hant niet woen,
Daar 't overwigt niet doogt hant van hant' p'rooi te hoen;
De vrees stijgt in elks hart -- maar COMTZAN blijft bedaard --
Zijn geestkracht heft zijn valk in 't noodvol uur bewaard.
Bij geeft het vreedend bevel: 't hant' al di' hant'p'rooi hant'
Het schonevolk is geteet en brenge' hant' tondel' d' hant'
Op het verdek, en vult den bak met kokend nat,
Hetwelk de ketel van het stoomschip ruim' omtot.
Na twijgt het klein geschut en men begint te spuiten,
En jaagt het siedend vocht met mannenkracht naar buiten
En op 't ontbloote lijf van 't strafbaar roofovervot,
Dat nu gebrand, -- geblaard -- beducht voor erg' lot --
Niet meer den kans durft staan, maar 't hazenpad moet hant',
Om niet hun lijf en goed en alles te verleen.
Fluks opent sich 't kanoen van alle zijden weer,
En veit nog menig praauw en menig roover neer.
De vijand vlugt gewind om aan den dood te ontkomen,
En stuurt de ranke vloet met spoed naar Indisch soemen:
Hij waagt sich selv' niet meer zoo ligt op 't spieg'end vlot --
Want voelt sich voor de magt van Hollands' kracht te zwak.
Thans 't gevat' voorbij -- de roovers zijn' geweken --
De lof van COMTZAN gelmt in de Indiaasche straken,
En Nederlands' dierbre Vorst vereert den wakk'eren held,
Wien Vaderlandsche lof gulhartig tegenselt.

BRACH. M. O.

Mengelwerk,
De weg naar Keroulaz.

(Vervolg van 't vorig nummer).

Dussaulx, die streed als eenen leeuw, bad, vooral in het gebed, eene stem als een meisjes. Wij waren nauwelijks eenige minuten biddende, toen ik verstoord werd door eenig geruisch. Ieder kant die onmerkbaar gewaarwording, die ons meer doet gevoelen dan zien, hetgeen er rondom ons plaatsgrijpt, zonder dat wij het hoofd omkeeren. Nu, het scheen mij toe, dat er een menschelijk hoofd verscheen, om ons af te loeren, door een kijkgat, dat in de verolnde planken gemaakt was. Ik durfde Dussaulx, die voor mij zat, in het gebed niet hinderen. Maar de onrust werd zoo groot, dat ik mij omkeerde. Ik zag niets.

Als ik zeg, dat ik niets zag, meende ik te zien... Maar met mijne ontstelde verbeelding, en schemerend oog zoude ik niets hebben kunnen bevestigen. Toen wij opstonden, beleed ik mijne verstrooidheid van gedachten aan Dussaulx, met derzelver oorzaak.

't Is zonderling, zeide hij, ik meende u juist hetzelfde op te merken. Het scheen mij, dat ik zag...

Het verschijnsel kreeg gewigt door die eenstemmigheid, welke niets geruststellends met zich bragt.

-- In alle geval, hernam Dussaulx, het is zeker iemand van het huis, die de reizigers heeft willen zien.

Ik strekte mij uit op het nachtleger, waarover een uit lompen zaamgestelde deken verspreid lag. -- In alle geval zoude ik toch gaarne den tijd hebben van wakker te worden, mompelde nog mijn vriend, terwijl hij zijne pistolen digter bij zich nam.

Hij vleide zich naast mij neder, liet de lamp branden; maar wij hadden den tijd niet verder te praten, zoo plotseling overviel ons de slaap.

't Middernacht... gij hoort het, op dat der spooken en moordenaren eigen uur, te middernacht sliepen wij nog gerustschijk, en ik geloof dat men ook aldus rondom ons deed.

Te zeven ure des morgens schoot eene schitterende zon hare luisterrijke stralen door al de roeten der schuur. Wij hielden een gat in den dag geslapan. Gij kunt begrijpen of wij te vreden wakker werden. Het de onrust was ook onze vermaakenis verdwenen, wij lachten er mede en de schuld den anderen voor den zot.

Wij schudden ons af, wij pluisten onze hant' doren en hant' soken, die met strooanmen

zet waren, en wij gaan bij den gastheer binnen. Het was dezelfde man niet meer, hij zag er vrolijk uit en reikte ons een gulle hand.

— Kom, geef mij de hand, ik zou durven wedden, dat gij van nacht goed geslapen hebt.

Dowijl hij ons zag lagohen, verhaalde hem Dussaulx bij wijze van snakerij, wat wij hadden meenen te zien, eer wij slapen gingen, en hoe ons zulks had ontsteld. De oude landman trad terug in zijnen woesten ernst.

— Waarachtig niet, gij hebt niet mis gezien; en het gebed, dat gij gesproken hebt, heeft u bij God goed gediend. Mijn jongste zoon en ik stonden achter u en wij hadden den vinger op den haan onzer geweren.

Hij toonde ons een geweer onder den mantel des schoorsteens opgehangen.

— Wij stonden op het punt om u beide als razende honden dood te schieten.

Ik lachte niet meer, Dussaulx deed twee stappen achterwaarts.

— Ja, voorzeker, gij zijt het gelukkig ontkomen; maar toen ik u beide zag neêrgeknield, als christenen biddende, toen zeide ik tot mijn zoon, het zijn goede lieden.

— Hoe gij zoudt ons gedood hebben! menschen zonder verdediging! hernaam Dussaulx, die van verwondering niet bij zinnen kon komen.

— Zonder verdediging! En wij dan. Het land is vol verraders. Ik ben zeker, dat men ons dezen morgen als vossen zoude gerookt hebben in ons huis, of voor de deur doodgeschoten; dat gebeurt alle dagen. De heeren hebben een wachtwoord dat gij niet kent.

Daarenboven had ik uwe pistolen gezien. O ja, ik zoude u zeker het hoofd hebben verbrijzeld!

Dussaulx keerde zich om met eenen glimlach.

— Werkelijk, het schijnt dat wij nabij zijn geweest,

— Ja, maar zonder wrok zeide de man, met eenige verlegenheid ons zijne beide handen uitstekende, en God zij dank, gij zult dezen morgen beter ontbijten dan gij gisteren avond gegeten hebt.

Hij deed ons tevens met hartelijkheid nederzitten, en gaf ons versch brood, spek, vruchten, en eene kruik, welke inhoud meer achting verdiende, dan die van den avond te voren.

— Mijne zonen zijn uit, maar ik zat u gezelschap houden.

Hij ging op een trapje zitten. Hij diende ons zelf, en het gesprek liep zonder omwegen over den toestand des lands. De goede man spreidde groote oogen open, toen hij het verhaal onzer gevechten en dagreizen vernam; hij wist niet meer, hoe ons genoegzaam zijnen spijt en zijnen eerbied te betuigen.

— Ziet, welke verfoeijelikheden zulk een tijd baren kan; het zweet breekt mij uit, als ik eraan denk: ik zou twee onzer heeren gedood hebben, twee goede christenen, zonder voorbereiding, zonder dat zij den tijd hadden hunne ziel aan God aan te bevelen.

Helaas zeide Dussaulx; dat kan ons dagelijks overkomen; maar ik hoop dat de goede God ontelbare verhinderingen in rekening zal aannemen; wij hebben sinds zes weken geene mis gehoord.

— Gij zult die hooren, riep de Bretanjer, op mijn hoofd, gij zult die morgen hooren. Ik ben u dat schuldig.

— Ondanks de verraders en de troepen, antwoordde Dussaulx, lagchende.

— Ik zeg niet hoe, gij zult het zien. Goddank! Wij hebben ondanks alles, nog iederen Zondag mis gehoord. Er zijn gevaren mede verbonden, maar goede heeren, als gij, zijn daaraan gewoon. Houdt u maar bereid tegen van avond. Men zal u verzoeken.

Ik verzekerde mij, met de dagen der week na te tellen, dat het Zaterdag was, en ik vond het zeer sonderling, dat men zich 's avonds moest voorbereiden, om des anderen dags mis te hoor-

ren. Op dat oogenblik kwam een man aan de deur die open stond. Ik erkende hem oogenblikkelijk.

Ha zie, zeide Dussaulx, zich naar onzen gastheer wendende, zie daar den braven jongen, die ons van uw huis gesproken heeft, zonder te weten, dat wij hier zoo goed zouden onthaald worden, na gevaar geloopt te hebben van er zoo slecht te geraken.

De gastheer, die onverwachts werd aangetroffen, zweeg, en wierp eenen omzigtigen blik op den aangekomene.

— Vrees niet zeide Dussaulx, het is een der onsen. Ik spreek voor hem borg als voor mij zelve. Ik dacht dat hij in het land te huis behoorde.

— Ik woon op vijf uren afstands, antwoordde de onbekende mij, en de oude Pol heeft mij vercheidene malen gezien, al is hij dat vergeten.

— Ga dan aansittien, en eet naar welgevallen, antwoordde onze gastheer de oude Pol.

— En zelfs voegde er Dussaulx bij, indien dat jong mensch niet van het land is, zal het hem aangenaam zijn, morgen de mis met ons te hooren. Indien gij dit aar ons schuldig zijt, vader Pol, wij zijn dit aan hem schuldig voor de diensten die hij ons gisteren heeft bewezen.

Pol had eene beweging gemaakt, als hadde hij het laatste gezegde van Dussaulx willen terug houden; maar deze had zoo goêhartig en zoo vertrouwelijik en dankbaar gesproken ten gunste van den gids, dat de oude Bretanjer er door bewogen soheen.

— Ik weiger niet met u te gaan, zeide de gids, maar ik weet waar men vergadert, en ik kom er alle zondagen.

Dit antwoord stelde Pol volkomen gerust en het gesprek ging voort op den voet van vertrouwelijikheid.

Advertentien.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

AANBESTEDING.

Op Donderdag den 4 Januarij 1844, des voormiddags ten 12 ure, zal, onder nader goedkeuring, door het ROOMSCH-KATHOLIEK KERKBESTUUR van DUSSEN, in de Zwaan te DUSSEN bij M. DE WIT, in het openbaar worden **aanbesteed**:

10. Het BOUWEN eener **KEKK** met **TOREN**; en
20. Het BOUWEN van eene **PASTORIJ**, voor welke **Gebouwen** de **FONDAMENTEN** reeds gelegd zijn; en zulks met de levering van al de daartoe benodigde **Materialen**.

De **AANBESTEDING** zal geschieden bij Inschrijving en daarna bij Opbod, eerst van beide de genoemde Gebouwen in massa en daarna ieder afsonderlijk of zoodanig als gemeld Kerkbestuur ten tijde der Aanbesteding zal goedvinden.

De **BESTEKKEN** en **VOORWAARDEN** waarop de Aanbesteding zal plaats hebben, zullen ter lezing liggen: in de Zwaan te Dussen, bij M. de Wit, te 's Bosch, bij Rezas in het Stads-Koffijhuis en Korenbeurs; in het Nederlandsch-Koffijhuis; en bij de Wed. ERVEN, in de Kruis te Gorinchem, bij van ALPHEN in den Hooiwagen; te Breda, bij de Erven VERMUNT in de Zwaan; te Klundert, bij NELMANS; te Harderwijk, in de Drie Snoeken; en te Steeuwijk, bij KLEMAN aan het Veer.

Zullende nadere Inlichtingen te bekomen zijn, zoo bij den Welverwaandten Heer **PASTOOR** te Dussen, alwaar de Teekeningen kunnen worden ingezien; als bij den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de provincie Noord-Brabant, en den Heer Provinciaal-Ingenieur van den Waterstaat Jonkheer **L. C. B. ridder VAN RAPPARD** te Hertogenbosch. Zullende op **Woensdag den 3 Januarij** de nodige Aanwijzingen worden gedaan.

MAGAZIJN

VAN

SCHRIJF-KANTOOR- EN TREKENDHOEFDEN,

van **LONDEN**, in het Hotel Oud-Kettershof,

Apostelstraat.

Daar dit Magazijn slechts nog weinige dagen alhier verblijven zal, en alle Goederen zich daarin bevindende **A ROUR PRIX MOETEN** worden verkocht, zullen de prijzen van alle artikelen, welke allen reeds zeer laag gesteld waren, thans nog **20% mindes** verkocht worden.

* * **M. GOULMY**, Fabrikant Confiturier, te 's Bosch, rekommandeert zich voor de ware **Pâté de Jujubes** voor verkoudheid; **Pâté de Guinauve**, **Tablettes de Goumes Pectorales**, **Com-Siropen** voor borstkwalen, alles eerste kwaliteit. Dezelve heeft ontvangen, **Terrines de foie gras aux Truffes du Périgord**, ook nieuwe **Truffels** in fleschen; zijn Magazijn is van alle artikelen zeer **vak gaande**, en best voorzien.

NB. Vraagt ten spoedigste **twee LEERLINGEN** uit deze Stad, om hun het Vak tegen zeer gunstige voorwaarden te leeren.

LEEST HIER.

Door sterfgeval zal de **Affaire** in **MANUFAKTUREN**, gedreven onder de firma **Gezusters LAFERTE** te 's Hertogenbosch, tegen **FABRIEKS PRIJZEN** worden uitverkocht.

* * **DEPOT** UIT DE KONINKLIJKE FABRIEK VAN **PATENT WASKAARSEN** of **BOUGIES DE L'ETOILE**, van **N. D. BRANDON** van Amsterdam, wie voor de uitvinding dezer **KAARSEN** is uitgeraakt de Gouden Medaille van de Maatschappij ter bevordering van Nijverheid in 1841, bij den Heer **STALENBERG LEMMENS**, uitsluitend voor de Provincie Noord-Brabant te 's Hertogenbosch.

Gelduitzettingen op

L I J F R E N T E

EN VERZEKERINGEN OP HET LEVEN. De Maatschappij van Algemeene Assurantien op het **L E V E N**, de totale Fondsen en de Overlevingen gevestigd te Brussel, en goedgekeurd door Koninklijk besluit van 12 Junij 1834, is vertegenwoordigd door Agenten in geheel het Rijk en in vreemde plaatsen, hare wezenlijke Kapitalen belopen tot nabij **DRIE MILJOEN VIJFMAAL HONDERD DUIZEND FRANCS**, en zij betaalt jaarlijks meer dan **DRIE MAAL HONDERD DUIZEND FRANCS** Lijfrenten. De verrichtingen der Maatschappij hebben tot voorwerp de verzekeringen van Kapitalen betaalbaar na den dood, of ingeval van leven op een bepaald tijdstip, de constitution van **L I J F R E N T E N**, **P E N S I O E N** aan Weduwen en Ambtenaars, van **H U W E L I J K S - G I F T E N** aan de Kinderen, **A A N - K O O P** op **L I J F R E N T E** van **R E N T E N**, **S C H U L D - B E K E N T E N I S S E N**, **A K T I E N** en **O N R O E R E N D E G O E D E R E N**. Zij koopt insgelijke hetzij het **G E R B E E D - G E L D** of op **L I J F R E N T E** de **V R U C H T - G E B R U I K E N** en de **N A A K T E E I G E N D O M M E N**. Men kan zich de Prospectussen, Tarieven en alle wenschelijke inlichtingen bezorgen hetzij bij den Agent **A. C. VAN DER MEULEN** Junior, te de Hinthamerstraat, Wijk G. No. 86 te 's Hertogenbosch, of op het Secretariaat Generaal der Maatschappij te Brussel, in de nieuwe Brugstraat No. 48.

GRAANMARKT.

VAN 's **HERTOGEN BOSCH**, van Maandag, Dinsdag en Woensdag, den 11, 12 en 13 December 1843.

Het ter markt aangebrachte van Rogge, Boekweit en Haver, was matig, en en ander vond tot na genoeg vorige prijzen goede kooplust; de navolgende prijzen zijn besteed geworden, als:

R O G G E f 4.75 a f 5.25
B O E K W E I T f 4.50 a f 5.00
H A V E R f 1.80 a f 2.30.

Zijnde de middelen van de Rogge, waaraan de zetting van het brood op Donderdag den 14 December is geschied **4.92**.

De 3 Nederl. ponden Rogge rood 24 Cent.
Het — — — — — Boter f 0.50 a f 0.60

EINDHOVEN den 12 December 1843.

De Prijzen der Gransen zijn heden alhier geweest.
Rogge f 5.00
Boekweit f 4.75
Haver f 2.20
Het Ned. pond Boter f 0.45
De 4 — — — — — Roggebrood f 0.28

Tot bakkerij van D. Aank. de **ROOLF**.